

SXEDIO.H58

6.6.1959: Ο ΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΓΡΙΒΑΣ ΑΡΧΙΖΕΙ ΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΖΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΠΟΣΟΝ ΘΑ ΠΟΛΙΤΕΥΘΕΙ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΑΠΕΙΛΕΙ ΤΟΥΣ ΠΑΝΤΕΣ ΜΕ ΤΑ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΟΥ ΕΤΟΙΜΑΖΕΙ.ΑΡΧΙΖΕΙ Η ΣΥΓΚΡΟΥΣΗ ΜΕ ΤΟ ΜΑΚΑΡΙΟ. ΕΠΙΘΕΣΗ ΑΓΩΝΙΣΤΩΝ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ ΚΥΡΟΥ ΚΥΡΟΥ.

Ενώ στην Κύπρο η πλειοψηφία των αγωνιστών της ΕΟΚΑ οργανώνονταν στο Πατριωτικό Μέτωπο ενόψει των επικείμενων εκλογών (προεδρικών και βουλευτικών) με φυσικό ηγέτη τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο, στην Ελλάδα ο Στρατηγός Γρίβας συνέχιζε επισκέψεις σε διάφορες περιοχές όπου γινόταν αντικείμενο θερμών εκδηλώσεων του λαού.

Αυτό σίγουρα τον κολάκευε πολύ. Κι' έτσι, σιγά, σιγά μέσα του, θα πρέπει ν'άρχισε να καταταλάζει η ιδέα της ανάμιξης στην πολιτική. Το σαράκι της πολιτικής άρχισε να εμφανίζεται και να εκδηλώνεται στην αρχή συγκαλυμμένα κι ύστερα πιο έντονα. Κι' αυτό θα είχε σαν συνέπεια πολλές παρεξηγήσεις και με τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο και με τους αγωνιστές, στην Κύπρο, πολλοί από τους οποίους θα τάσσονταν με τον ένα ή με τον άλλο ηγέτη και θα δημιουργούνταν οι παρατάξεις των Γριβικών" και των "Μακαριακών" - μια διάσπαση που θα επισώρευε τόσα δεινά στα επόμενα χρόνια στον τόπο και θα κρατούσε τον Κυπριακό λαό χωρισμένο για τις επόμενες δεκαετίες.

Στα τέλη του Απριλίου του **1959**, δαφνοστεφανωμένος και τιμημένος από την Ελληνική Βουλή, όπου όλοι οι βουλευτές βρήκαν τα καλύτερα λόγια για να εξάρουν το έργο και την προσφορά του στην απελευθέρωση της Κύπρου, ο αρχηγός της ΕΟΚΑ στον οποίο απονεμήθηκε τιμητικά ο τίτλος του Στρατηγού, έφθασε στο Μεσολόγγι στους γιορτασμούς για την ιστορική Εξοδο κατά την επανάσταση του **1821**.

Εκεί σε σύντομη ομιλία του άφησε

συγκεκριμένα να φανούν οι σκέψεις του.

Εγώ είπα, ως στρατιώτης θα πολεμήσω, έστω κι αν πρόκειται να πεθάνω για την ελευθερία των σκλαβωμένων αδελφών μας. Πρέπει όλοι ν' αγωνισθούμε για τη μεγάλη Ελλάδα. Εγώ θέλω να είμαι ένας Εθναπόστολος και να λέγω πάντοτε χωρίς να ντρέπομαι και να φοβούμαι την αλήθεια. Οι αγώνες των Ελλήνων πρέπει να αξιοποιηθούν ώστε να μας σέβονται οι φίλοι και να μας φοβούνται οι εχθροί μας.

Αργότερα όμως τον ίδιο μήνα άρχισε να δηλώνει ότι δεν θ' αρνηθεί υπηρεσίες, αν του ζητούνταν, πράγμα που ερμηνεύθηκε ορθά ότι αποτελούσε το προμήνυμα της καθόδου του στην πολιτική.

Σχετικά ο ανταποκριτής της κυπριακής εφημερίδας "Εθνος" στην Αθήνα μετέδιδε στις 6 Ιουνίου 1959:

"Οι σημερινές αθηναϊκές εφημερίδες γράφουν ότι η προβολή του Στρατηγού Γρίβα στην πολιτική απασχολεί πραγματικά πολλά πολιτικά στελέχη και κυρίως του νέους. Η αδυναμία της ανασυγκρότησης των δυνάμεων της αντιπολίτευσης και η έλλειψη στέγης των δυσαρειτημένων στελεχών της ΕΡΕ (του Κόμματος του Καραμανλή) υποβοηθούν στην ιδέα της προβολής του Στρατηγού Γρίβα ως ηγέτη νέας κίνησης της εθνικόφρονος παράταξης.

" Υπάρχουν πολιτικοί οι οποίοι υποστηρίζουν ότι το κύρος και η δημοτικότητα του Στρατηγού Γρίβα είναι μεγάλα και ότι σε περίπτωση καθόδου στις εκλογές θα λάβει σχεδόν την παμπηφία του ελληνικού λαού.

" Κύκλοι προσκείμενοι στο Στρατηγό Γρίβα τόνιζαν ότι η πρόσφατη δήλωση του ότι δεν θα αρνηθεί να προσφέρει τις υπηρεσίες του εάν του ζητηθεί, πρέπει να ερμηνευθεί ότι αποτελεί μεταβολή από τις αρχικές απόψεις του Διγενή ο οποίος μέχρι πριν από λίγο απέκρουε απόλυτα κάθε ιδέα ανάμιξης του στην πολιτική".

Τις ίδιες θέσεις συνέχιζε να εκφράζει ο Στρατηγός και στα τέλη του μήνα καθώς εντεινόταν οι φήμες για επικείμενη κάθοδο του στην πολιτική.

Ο ίδιος ανταποκριτής μετέδιδε στις 27 του ίδιου μήνα από την Αθήνα ότι είχε φιλική συνομιλία με το Στρατηγό στην οποία του επανέλαβε ότι δεν προβαίνει σε πολιτικές δηλώσεις διότι δεν είναι πολιτικός και ότι ήθελε να ησυχάσει και να αφιερωθεί στα Απομνημονεύματά του.

"Ως στρατιώτης, όμως, πρόσθεσε, δεν θα μπορούσα να αρνηθώ υπηρεσίες οι οποίες τυχόν θα μου ζητηθούν από την πατρίδα".

Ο ανταποκριτής της εφημερίδας του έθεσε απ' ευθείας το ερώτημα αν αυτό σήμαινε ανάμιξη του στην πολιτική ζωή του τόπου κι' εκείνος επανέλαβε:

"Δεν αναμιγνύομαι στην πολιτική ούτε αναλαμβάνω τέτοιες πρωτοβουλίες, παραμένω όμως πάντα στρατιώτης έτοιμος να προσφέρω υπηρεσίες αν μου ζητηθούν".

Στις 29 Ιουνίου 1959 γινόταν η τελετή της Πανελληνίας Ένωσης Αναπήρων του πολέμου 1940-41 στην οποία ο Διγενής ανακηρύχθηκε επίτιμος Πρόεδρος.

Ο Στρατηγός Γρίβας ανέβηκε στο βήμα κι έβγαλε μια ομιλία που θύμιζε πολιτικόν, παρά αρχηγό ανταρτικού κινήματος.

Είπε ο Διγενής σύμφωνα με τον κύπριο δημοσιογράφο Ανδρέα Χατζημιλιτή που μετέδωσε στο "Έθνος" της Κύπρου (30.7.59):

"Είναι μεγάλη η χαρά διότι βρίσκομαι ανάμεσα σας, που με το αίμα σας σφραγίσατε την ελευθερία της Ελλάδας. Εσείς που μόνο εσείς έχετε το δικαίωμα να ερωτήσετε. Πού είναι το κέρδος των θυσιών σας, που είναι η ελευθερία των μικρών λαών; Γιατί να αμοίβονται εκείνοι που κατά τη διάρκεια των μεγάλων αγώνων ήταν απλώς θεατές; Η συγκίνηση μου είναι μεγάλη, διότι μαζί πολεμίσαμε στα χιονισμένα βουνά της Αλβανίας και μαζί περάσαμε τα μαύρα χρόνια της σκλαβιάς της κατοχής. Τώρα η σκέψη μου πετά με κείνες που δεν βρίσκονται μαζί μας. Σ' εκείνους που είναι αγκαλιασμένοι με τα Ιερά χώματα της Ελλάδας, που με το αίμα τους πότισαν τη γη των Ελλήνων και

βλάστησε η δάφνη και κάναμε δυο στεφάνια. Το ένα για να το βάλουμε στον τάφο τους και το άλλο να στεφανώσουμε την αιωνία Ελλάδα. Από σας, από τα ακρωτηριασμένα κορμιά σας, περνά δύναμη να συνεχίσω τους αώνες όταν με καλέσει πάλι η πατρίδα".

Σαν τέλειωσε η τελετή, ο Διγενής βρέθηκε προ εκπλήξεως. Μια γυναίκα έσπευσε να του φιλήσει το χέρι λέγοντας του: "Σας θέλουμε και αρχηγό της Ελλάδας μας".

Οι δημοσιογράφοι όμως ήθελαν απαντήσεις. Και στις 2 Ιουλίου τον επισκέφθηκαν και τον κάλεσαν να τους ενημερώσει για τις προθέσεις του. Ο ίδιος επανέλαβε:

"Είμαι απλώς ένας στρατιώτης ο οποίος από το **1916** υπηρετώ πιστά την πατρίδα. Αυτή εάν με χρειασθεί και πάλι θα της προσφέρω τις υπηρεσίες μου".

Στις πιέσεις των δημοσιογράφων να διευκρινίσει τι ακριβώς εννοούσε με τη φράση "όταν τον χρειασθεί η πατρίδα" ο Στρατηγός αρνήθηκε να απαντήσει.

Οι πρώτες αντιδράσεις δεν άργησαν να έλθουν. Και ήσαν από ένα Δήμο που πρόσκειτο στην Κυβέρνηση.

Ο Δήμος της Λάρισσας είχε αποφασίσει να τιμήσει το Διγενή με τον τίτλο του επίτιμου δημότη της πόλης, αλλά τελικά αρνήθηκε να το πράξει εφ' όσον ο Γρίβας θα κατερχόταν στην πολιτική.

Τα όσα έλεγε ο Στρατηγός Γρίβας η ελληνική Κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Καραμανλή τα έβλεπε με καχυποψία γιατί φοβόταν από ένα πιθανό ισχυρό πολιτικό αντίπαλο στις νέες εκλογές, ενώ είχαν τις επιπτώσεις τους και στην Κύπρο όπου καταβάλλονταν προσπάθειες να στηθεί το νέο κράτος.

Σε κάποιο στάδιο ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος, προφανώς θέλησε να διαμηνύσει δημόσια στο Στρατηγό Γρίβα να είναι προσεκτικός ή να του αφήσει να εννοήσει ότι έπρεπε να αφήσει κατά μέρος το Κυπριακό.

Ετσι στις αρχές Ιουλίου **1959** οι εφημερίδες

"Ντέϊλυ Εξπρές" του Λονδίνου και "Ουάσιγκτων Σταρ" δημοσίευσαν πανομοιότυπες δηλώσεις του Μακαρίου, με τις οποίες επιτίθετο εναντίον του Στρατηγού.

Ήταν η πρώτη φορά που ο Μακάριος έκανε κάτι τέτοιο ή παρουσιαζόταν να το κάνει και οι δηλώσεις του προκάλεσαν θύελλα αντιδράσεων και σημάδεψαν την πορεία των δυο ανδρών για τους επόμενους τρεις τουλάχιστον μήνες.

Ο Μακάριος διέψευσε ότι έκαμε τις δηλώσεις και ότι ούτε μίλησε σε ξένο δημοσιογράφο για το Στρατηγό. Ομως τα όσα φερόταν να έλεγε ο Μακάριος δεν απείχαν πολύ από την πραγματικότητα και θα πρέπει να "άγγιξαν" πολύ το Αρχηγό της ΕΟΚΑ.

Είπε ο Μακάριος σύμφωνα με τη "Ντέϊλυ Εξσπρές" (εφημερίδα " Εθνος" της Λευκωσίας 7.7.1959) σε μετάφραση από την αγγλική:

" Πρέπει κάποιος να του δώσει να καταλάβει (του Διγενή) ότι εγώ ο Μακάριος, κι όχι ο Γρίβας, είμαι υπεύθυνος κι' έχω την εξουσία εδώ στην Κύπρο. Ο Γρίβας συχνά ομιλεί χωρίς να έχει γνώση των πραγμάτων. Εντός των ημερών θα απευθύνω επιστολή προς αυτόν, καθιστώντας τον προσεκτικότερο για τις δηλώσεις του για τις πράξεις μας εδώ στην Κύπρο.

" Ο Γρίβας δεν ανέχεται επικρίσεις. Πολλές φορές κατά τη διάρκεια της αντίστασης εδώ βρέθηκα στην ανάγκη να του εξηγήσω με μεγάλη υπομονή την κατάσταση, προτού μεταβάλει γνώμη. Δεν γνωρίζω, ότι ο Γρίβας έχει ιδιοσυγκρασία κατάλληλη για την πολιτική."

Εξ άλλου η "Ουάσιγκτων Σταρ" δημοσίευσε τις πιο κάτω δηλώσεις του Μακαρίου (μετάφραση από την αγγλική):

"Στηρίζομαι στις συμπάθειες μου προς τις αραβικές χώρες. Εμπισκέφθηκα τρεις φορές την Ηνωμένην Αραβική Δημοκρατία και θεωρώ τον Πρόεδρο Νάσσερ ως προσωπικό μου φίλο. Φυσικά θα αποκαταστήσουμε πρώτα τις σχέσεις μας με την Ηνωμένη Αραβική Δημοκρατία, αλλά τότε αυτοί δεν θα θέλουν να έχουμε σχέσεις με το Ισραηλ. Χρειαζόμαστε

τη φιλία και των δυο. Θα πρέπει να πείσω τους φίλους μας Αραβες να μας επιτρέψουν να είμαστε φίλοι και με το Ισραήλ.

"Στο Γρίβα θα πρέπει απλώς να δοθεί να αντιληφθεί ότι είμαι εγώ ο Μακάριος και όχι ο Γρίβας, ο υπεύθυνος και στην αρχή εδώ στην Κύπρο. Ο Γρίβας συχνά ομιλεί χωρίς να γνωρίζει τα γεγονότα. Είναι ένας συναισθηματικός άνθρωπος, ο οποίος εύκολα κλίνει σε όσα ακούει. Δεν θα έπρεπε να πιστεύει σε όσα λέγονται γύρω του. Αυτός έχει πολύ μεγάλο προσωπικό γόητρο. Είναι ήρωας. Κανένας δεν τον επικρίνει. Θα ήταν, εν τούτοις, πολύ ανόητο εκ μέρους του να θυσιασθεί στην πολιτική, όπου αιφνίδια θα καθίστατο πολύ περισσότερο τρωτός.

"Πρέπει ο Στρατηγός Γρίβας να είναι πολύ προσεκτικός σε όσα λέγει, σχετικά με όσα γίνονται εδώ. Φυσικά δεν μπορώ να του πω κατ' ευθείαν να σιωπήσει. Δεν πιστεύω ότι αυτός δίδει κατ' ευθείαν διαταγές προς τα μυστικά υπλολείμματα της ΕΟΚΑ, η οποία διαλύθηκε για να σχηματίσει ένα πολιτικό μέτωπο, καλούμενο ΕΔΜΑ".

Ο Μακάριος διέψευσε ως "εντελώς αναληθή" τα όσα φερόταν ότι δήλωσε, προσθέτοντας ότι ποτέ δεν μίλησε σε δημοσιογράφο "για τον αρχηγό της ΕΟΚΑ κατά τρόπο που να δημιουργεί την εντύπωση ότι υφίσταται μεταξύ τους διαφωνία" και πρόσθεσε ότι με το Στρατηγό βρίσκεται σε τακτική φιλική αλληλογραφία και πάνω σε κανένα θέμα δεν είχαν διαφωνήσει.

Ωστόσο η δημοσιογράφος Γκρίμπεργκ που είχε πάρει τη συνέντευξη επέμενε στην ακρίβεια των όσων έγραψε.

Είτε τα είπε είτε όχι αυτά για το Γρίβα ο Μακάριος, ο Γρίβας πήρε το μήνυμα κι' ετοίμαζε την απάντησή του.

Ταυτόχρονα την ίδια περίοδο συνέβη ακόμα ένα επεισόδιο που έφερε τα πράγματα στην κόψη του ξυραφιού. Οι αγωνιστές περί τον Μακάριο, που άρχισαν ήδη να ψηλαφούν την εξουσία, αντιδρώντας στις επικρίσεις της εφημερίδας "Εστίας" των Αθηνών για το

Μακάριο, τον οποίο χαρακτήριζε επίορκο της Φανερωμένης, γιατί είχε εγκαλείψει τον όρκο που είχε δώσει το **1958** στην εκκλησία της Φανερωμένης, για συνεχή αγώνα μέχρι την επίτευξη της ένωσης με την Ελλάδα, έδρασαν δυναμικά στην Αθήνα.

Το άρθρο ήταν πολύ προσβλητικό για το Μακάριο και η κατηγορία ήταν η χειρότερη που μπορούσε να εκτοξευθεί εναντίον ενός Αρχιεπισκόπου, αλλά και του ηγέτη της Κύπρου σε μια περίοδο που πρόσβλεπε, όχι μόνο στο να εγκαθιδρύσει την κυπριακή πολιτεία αλλά και να γίνει και Πρόεδρος του τόπου.

Έτσι τρεις αγωνιστές της ΕΟΚΑ, άνθρωποι που έμαθαν να τιμωρούν μόνοι τους στη διάρκεια του αγώνα τους παρανομούντες ή τους διαφωνούντες με συνοπτικές διαδικασίες πήγαν στην Αθήνα με σκοπό να ξυλοκοπήσουν το διευθυντή της εφημερίδας Κύρο Κύρου στις **6 Ιουλίου 1959**, ενώ από πολιτικούς ή από κύκλους του Κύρου αφέθησαν αιχμές ότι σ' αυτές ήταν αναμιγμένος ο Πρόεδρος Μακάριος άμεσα ή έμμεσα κι' ότι την επίθεση διενήργησαν άνθρωποι του.

Εγγραψε η "Εστία" για την επίθεση στην έκδοση της **7ης Ιουλίου 1959**:

"Μια τρομοκατική απόπειρα εναντίον της "Εστίας" που οργανώθηκε από την Κύπρο, από ανθρώπους του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, σημειώθηκε χθες, νωρίς το απόγευμα, αλλ' ευτυχώς απέτυχε, χάρις στην αυτοθυσία του απεσταλμένου στην εφημερίδα αστυφύλακα.

Λίγο μετά τη **2,30** μ.μ. τρεις άνθρωποι, ηλικίας **25-30** ετών, αφού εμφανίστηκαν στα γραφεία της "Εστίας" ζήτησαν να δουν το διευθυντή της εφημερίδας κ. Κύρου.

"Ο αστυφύλακας της Ασφάλειας νομίζοντας ότι επρόκειτο για μια από τις συνήθεις επιτροπές, τους είπε ότι ο κ. Κύρου είναι απασχολημένος και τους συνέστησε να επανέλθουν την επομένη.

"Εκείνοι επέμεναν, όταν δε ο αστυφύλακας τους απέπεμψε, επιτέθηκαν ξαφνικά εναντίον του και ο ένας από αυτούς, αφού βρέθηκε πίσω του, πέτυχε να του

καταφέρει πλαγίως σφοδρότατο κτύπημα, με αποτέλεσμα να πέσει αναίσθητος προς στιγμή.

" Στο άκουσμα του γδούπου αυτού, ο διευθυντής της

"Εστίας" αφού σηκώθηκε από το γραφείο του, είδε να εισέρχεται ο ένας από τους εισβολείς, ο οποίος και απειράσθη να τον κτυπήσει στο πρόσωπο, αλλά δεν το πέτυχε, διότι ο κ. Κύρου, του κατάφερε λάκτισμα στο πόδι, ενώ συγχρόνως φώναζε στον αστυφύλακα, τον οποίο δεν είχε δει ακόμη " Λεωνίδα το πιστόλι σου".

" Στο άκουσμα αυτό οι εισβολείς, αφού παραιτήθηκαν από το σχέδιό τους, έφυγαν αφού ο ένας από αυτούς, που στεκόταν κοντά στον αστυφύλακα που έπεσε και ήταν ακόμα ζαλισμένος, κατέφερε εναντίον του ακόμα ένα ισχυρότατο κτύπημα για να μη μπορεί να συκωθεί.

" Προφανώς οι τρεις μπράβοι θα είχαν και κάποιο συνένοχο τους, που ανέμενε σε αυτοκίνητο πλησίον των γραφείων, διότι όταν ο κ. Κύρου και ο αστυφύλακας, αιμάσσοντας ακόμη, βγήκαν στο εξώστη, είχαν ήδη εξαφανισθεί".

Πέραν της αντίδρασης της Ελληνικής Κυβέρνησης ο Στρατηγός Γρίβας επέκρινε την επίθεση και τους υποκινητές της που αποδιδόταν ανοικτά από την εφημερίδα σε ανθρώπους του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου.

Είπε ο Στρατηγός Γρίβας στις 8 Ιουλίου, χωρίς να κατονομάζει τους υποκινητές αλλά αφήνοντας αιχμές κατά του Μακαρίου:

" Κινεί την αγανάκτηση κάθε έντιμου Κυπρίου η κακοήθης και άνανδρη επίθεση εναντίον της " Εστίας". Από τριών τετάρτων αιώνα σχεδόν η "Εστία" και η οικογένεια Κύρου πρόσφεραν και προσφέρουν ανιδιοτελώς στον εθνικό αγώνα της Κύπρου ουσιαστικές υπηρεσίες, τις οποίες όλοι αναγνωρίζομεν ανεξάρτητα, από κομματικές αποχρώσεις. Και πρέπει να είναι κανένας ταπεινός κι αγνώμωνας κι επιλήσμονας του προαιωνίου πόθου των Κυπρίων για να το λησμονήσει, εκτελώντας ή

υποκινώντας τέτοια κατάπτωση και άναδρη επίθεση".

Ο πολιτικός Γρίβας ξιφούλκησε σε λίγες μέρες για καλά κι έβαλε εναντίον των πάντων, τόσο προς την Ελλάδα όσο και προς την Κύπρο αφήνοντας για πρώτη φορά να διαφανεί διάσταση απόψεων τόσο με το Μακάριο όσο και με την Ελληνική Κυβέρνηση.

Σε συνέντευξη του (Εθνος **15 7 1959**) ο Στρατηγός ανέφερε προειδοποιώντας ότι στα Απομνημονεύματά του θα αποκάλυπτε τα πάντα και ιδιαίτερα τις αντιδράσεις τις οποίες συνάντησε στην Ελλάδα και το γεγονός ότι καθ' όλη την τετραετία του αγώνα παρέμεινε ουσιαστικά αβοήθητος.

Είπε ακόμα ότι είναι αμέτοχος των συμφωνιών της Ζυρίχης και του Λονδίνου για τις οποίες καμιά ευθύνη δεν φέρει.

Όσο για τις εξελίξεις στην Ελλάδα ο Γρίβας καταφέρθηκε εναντίον των πολιτικών κομμάτων τα οποία κατηγόρησε ότι στερούνταν αρχών και επιδίωκαν την αληθοεξόντωση τους.

Στα χέρια των σημερινών πολιτικών ηγετών, είπε ο Στρατηγός, η Ελλάδα κατάντησε πτώμα, στο οποίο ασελγούν όλοι.

Επίσης επέκρινε τους πολιτικούς αρχηγούς διότι δεν επιθυμούσαν την ανανεώση ούτε της πολιτικής ζωής αλλά ούτε γενικότερα και των κομμάτων των οποίων ηγούνταν.

Και επιτιθέμενος κατ' ευθείαν εναντίον του κυβερνητικού κόμματος της ΕΡΕ ο Γρίβας πρόσθεσε:

Είναι ανεκτό, ένα κόμμα **170** βουλευτών, να μη έχει μετά από τεσσάρων ετών διακυβέρνηση της χώρας ένα διάδοχο;"

Η σύγκρουση του Στρατηγού Γρίβα με την Ελληνική Κυβέρνηση και το Μακάριο άρχιζε.

Οι θέσεις αυτές του Στρατηγού Γρίβα τον έφεραν αντιμέτωπο τόσο με το Μακάριο όσο και με την Κυβέρνηση του Κωνσταντίνου Καραμανλή και του Υπουργού Εξωτερικών Ευάγγελου Αβέρωφ που ήσαν οι βασικοί αρχιτέκτονες των συμφωνιών της Ζυρίχης.

Αυτή η ενέργεια του Στρατηγού ήταν φυσικό να δημιουργήσει πολλές παρεξηγήσεις και οι απαντήσεις

που δίνονταν τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Κύπρο όξυναν την ατμόσφαιρα και τις σχέσεις μεταξύ Ελληνικής Κυβέρνησης και Γρίβα και μεταξύ Μακαρίου και Γρίβα.

Στην αντεπίθεση του Γρίβα, ο Μακάριος προσπάθησε να απαντήσει με πολύ ήπιο τρόπο, λέγοντας απλώς στις **16** Ιουλίου ότι η εκτίμηση του προς το Στρατηγό είναι απέραντη και ότι άλλοι παράγοντες προσπαθούσαν να ενσπείρουν ζιζάνια και να δημιουργήσουν την εντύπωση ότι υφίστατο διαφωνία μεταξύ τους.

Σε συνέντευξη του εξ άλλου σε αθηναϊκές εφημερίδες που δημοσιεύθηκε στις **19** Ιουλίου, ενώ διέψευσε ότι υπήρχε θέμα παραίτησης των Υπουργών πρόσθεσε απαντώντας σε σχετική ερώτηση ότι ορισμένοι πολιτικοί κύκλοι των Αθηνών κάνουν λόγω με επικριτικά σχόλια εναντίον του:

" Εμείς εξακολουθούμε να αγωνιζόμαστε κι άλλοι πολιτικολογούν".

Ωστόσο λίγες μέρες αργότερα, κι' ενώ γινόταν προσπάθεια άρσης των διαφορών με το Στρατηγό Γρίβα ο Μακάριος άφησε έντονες αιχμές εναντίον του επαναλαμβάνοντας αυτά που του είχαν αποδοθεί, αλλά στις συνεντεύξεις του στις εφημερίδες του Λονδίνου και της Ουάσιγκτων, λίγες μέρες νωρίτερα, αλλά με άλλα λόγια.

Μιλώντας στον Άγιο Νικόλαο Στέγης ο Μακάριος αναφέρθηκε σε κάποιους που "αντί να συμβάλουν στην αξιοποίηση των κτηθέντων με τόσες θυσίες επιχειρούν να καταστρέψουν κτηθέντα" κι ότι "αντί να βοηθήσουν στο έργο της οικοδομής, προσπαθούν να χαλάσουν ό,τι οι άλλοι κτίζουν, σπείρουν ζιζάνια μεταξύ του Κυπριακού λαού και επιδιώκουν τη δημιουργία σύγχυσης και ανωμαλίας για να επιτύχουν κατ' αυτόν τον τρόπο στους συμφεροντολογικούς τους σκοπούς".

Ακόμα είπε ότι αυτοί οι μερικοί "στην επιδίωξη των σκοπών τους, περιβαλλόμενοι το μανδύα του υπερπατριώτη αρχίζουν με την κριτική των συμφωνιών Ζυρίχης και Λονδίνου" και κάλεσε τους κύκλους των

Αθηνών, οι οποίοι, όπως είπε προσπαθούν να δημιουργήσουν σύγχυση "να μας αφήσουν τουλάχιστον ήσυχος και απερίσπαστους στο έργο μας".

Η δήλωση του Μακαρίου περιλάμβανε τους πάντες. Αλλά δεν ξεκαθάρισε ποιους εννοούσε.